CZĘŚĆ XXII. № 77. ROK 11. (1840.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Gräfe; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; w Wilnie w xięgarni Zawadzkiego; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna:* w Rossyi s pocztą a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 r. ass. *Półroczna,* 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Gräfe: *Roczna,* 45 rub. ass. *Półroczna,* 25 rub. ass. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna,* 53 r. ass. *Półroczna,* 28 rub. ass.

Piątek, $\frac{4}{16}$ Października.

Tygodnik Petersburski będzie wychodził w roku przyszłym, 1841, bez żadnej zmiany w dotychczasowym układzie i cenie. Życzący nań prenumerować, proszeni są o wczesne zgłoszenie się.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, $\frac{3}{15}$ *Października.*

— Przez reskrypta Cesarskie z d. 13 Wrz. mianowani kawalerami orderów: Sw. Anny 1 klassy Oberprokuror Departamentu Granicznego Rządzącego Senatu, R. R. Stanu *Durasow* i S. Stanisława 1 klassy, Rzeczywiści Radzcy Stanu, Prezesi Izb Skarbowych: Pskowskiej *Afendik* i Grodzieńskiej *Wielenin*, tudzież Urzędnik Ministerstwa Skarbu *Noskow*.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski z d. 25 Września, Vice-dyrektor Departamentu Budownictwa Morskiego Jen.-major *Sołowjew* mianowany Komendantem portu Astrachańskiego i Kaspijskiej flotylii, w randze Kontr-admirała, a sprawowanie obowiąz. Vice-dyrektora tego Departamentu polecone Kapitanowi 1 rangi *Stogow 1.*

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły orderów, z dnia 28 Sierpnia, na przedstawienie Kijowskiego Wojennego Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora, mianowani kawalerami orderu S. Stanisława 2 klassy Marszałkowie powiatów: Jampolskiego, dym. Sztabs-rotmistrz *Starzyński* i Żytomirskiego Jakub *Omieciński*, za gorliwą służbę i prace.

Wyciąg ze wstępu do ogłoszonych przez Departament Zagranicznego handlu tablic o stanie tegoż handlu w r. 1839. Handel Zagraniczny Rossyjski w r. 1839 przewyższył z wielu względów, handel 1838 r. Potrzebowanie naszych głodów za granicę było nader znaczne, i dla tego liczba przychodzących okrętów była większą, niż we wszystkich poprzednich latach, a wywoz towarów dochodził do 341 miliona rubli, czego dotąd nie było przykładu.

Ogólny balans zagranicznego handlu w r. 1839 był taki:

Wywieziono towarów za granicę za	332,002,258 r. *)
——— ——— do Finlandii .	2,901,767 —
——— ——— — Królestwa Polskiego.	6,994,654 —
Ogół. . .	341,898,679 r.

(Wywieziono przeto więcej niż w r. 1838 na 28,372,992 r.)

Przywieziono towarów z za granicy na	224,976,570 r.
——— ——— s Finlandii. . .	1,543,680 —
——— ——— s Królest. Pols.	2,631,236 —

(Przywieziono przeto więcej niż w r. 1838 na 1,436,984 r.)

Wywoz 1839 r. większy jest od przywozu o 92,746,203 r.

Skutkiem tak pomyślnego handlu między innemi było i to, że przywieziono złota i srebra w monecie i sztabach, licząc także na assygnacje na . . . . . 65,752,741 r.

A wywieziono. . . . . 10,637,379 —

I tak przywoz drogich kruszców był większy od ich wywozu o. . . . . 55,115,362 r.

*) Summy wymienione są w assygnacjach, gdyż w celnym zarządzie Cesarstwa, rachunek na srebro zaprowadzony został od początku 1840 r.

Handel z Królestwem Polskiem. Handel nasz wywozowy z Królestwem Polskiem w r. 1839 był słabszy niż w roku 1838; gdyż s powodu dobrego tam urodzaju, nie potrzebowano tyle zboża co w r. 1838; oprocz tego wywoz bawełnianych, lnianych i innych wyrobów, co rok się zmniejsza. z powodu pomnażających się w Królestwie własnych rękodzielni i fabryk. Główny artykuł przywozowy z Królestwa stanowią sukna, których wprowadzono za 1,200,000 r., inne przedmioty są mniej znaczące.

Handel z Finlandiją. Co do wywozowych towarów obroty nasze handlowe z Finlandyją w r. 1839 zmniejszyły się prawie o milion rubli; w tej liczbie samego zboża, z powodu urodzaju w Finlandii wywieziono z Rossyi mniej o 800,000 r.

Z towarów przywozowych głownemi były żelazo, towary bawełniane i wełniane Finlandskiej roboty i preparowana ryba. Tego wszystkiego przywieziono więcej niż w r. 1838.

(Dok. nast.)

— Ogłoszony został spis osób, nagrodzonych medalami i pieniędzmi w ciągu kwartałów Styczniowego i Majowego roku 1838, za zasługi oddane ludzkości. W spisie tym wyczytujemy między innnmi imiona następujące:

Nagrodzeni srebrnemi medalami na wstędze orderu Św. Włodzimierza:

Sekretarz Sądu Ziemskiego, powiatu Nowoalexandrowskiego, Szlachcic *Lisowski*, za uratowanie 60letniej kobiety z domu objętego płomieniem.

Szlachcic gubernii Witebskiej Józef *Witowski*, za uratowanie dwóch małych chłopców, tonących na rzece Soży.

Kancelarzysta Żytomirskiego gubernijalnego pocztowego kantoru *Szulgin* za uratowanie ośmioletniego syna Expedytora tegoż kantoru, tonącego w rzece Kamionce.

Uczeń szkoły powiatowej Telszewskiej, szlachcic Henryk *Jankowski* za uratowanie Telszewskiego powiatowego Mierniczego Sokolskiego i Nauczyciela tejże szkoły Istomina, tonących na jeziorze Mastisie.

Dzisieński żyd Hirsz *Danchio*, za uratowanie dwóch tonących na rzece Dźwinie.

Kancelarzysta Mińskiej izby Skarbowej *Wasilewski* za uratowanie w czasie pożaru w Mińsku, dwóch nieletnich córek Radzcy Kollegialnego *Żukowskiego* z domu objętego ogniem.

Uczeń gymnazyum Wileńskiego, Szlachcic Mieczysław *Gadon* za uratowanie w czasie pożaru w Krożach, dwoch kobiet, ginących w płomieniach.

Były Nauczyciel Bożyńskiej parafialnej szkoły, Sekretarz gub. *Polański* za uratowanie panny Ligowskiej która była wpadła pod lód na rzece Berezynie.

Szlachcic Konstantyn *Winnicki*, za uratowanie pięciu poddanych Austryackich, ginących na rzece Prucie, w czasie rozlewu w Czerwcu 1838.

Kurator włościańskich magazynów w pow. Kopyskim, Szlachcic Gabryel *Lennik* za uratowanie czterech włościan ginących w palącej się łaźni.

Chorąży oddziału budowniczego Dróg Komunikacyi *Białocki* za uratowanie włościanina Ptaińskiego w pożarze kościoła w Poryndze.

Kancelarzysta Rzeczyckiej miejskiej policyi Wawrzyniec *Jelnicki*, za uratowanie małego chłopca, tonącego w Dnieprze.

Poddany Saski, z Lipska, Godfred *Höpner*, za uratowanie czterech chorych w pożarze szpitalu w miasteczku Horwolu, w powiecie Rzeczyckim.

Mieszczanie Dynaburscy, żydzi: Szloma *Jerozolimski* i Zalman *Klackin*, za uratowanie 22 mieszkańców miasta Dynaburga, ginących w powodzi, zdarzonej tam 5 Kwietnia 1837 roku i za daną pomoc ku uratowaniu kancellaryjnych aktów i sprzętów.

Nagrodzony pieniędzmi, jednorazowie wypłaconemi ze Skarbu Państwa.

Assesor Nowogrodzkiego Sądu Ziemskiego *Staniszewski* (400 rubli) za uratowanie rodziny włościańskiej z domu ogniem objętego.

Warszawa, 30 Września.

Najjaśniejszy Cesarz i Król, Najmiłościwiej udzielić raczył:

Order Św. Włodzimierza 3 klassy. Sekretarzowi stanu przy Radzie Stanu Brodowskiemu;—Referendarzowi Stanu przy Radzie Stanu Jazwińskiemu; — Członkowi Heroldyi Królestwa, Radcy Stanu Nadzwyczajnemu hrabi Komorowskiemu; — Pełniącemu obowiązki Dyrektora Przemysłu i Handlu w Komisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Rzeczywistemu Radcy Stanu von Szulcowi;—Głównemu Inspektorowi służby zdrowia Radcy Kollegialnemu Czetyrkinowi;—Członkowi Komisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych Radcy Stanu Biernackiemu; Gubernatorowi Cywilnemu Gubernii Lubelskiej, Jenerałowi-majorowi Albertów; — Pełniącemu obowiązki Komisarza Jeneralnego Policyi Wykonawczej Warszawskiej, Pułkownikowi korpusu Żandarmeryi, Puchale-Cywińskiemu; — Członkowi Rady Głównej Opiekuńczej Instytutów Dobroczynnych, Referendarzowi Stanu Łaszczyńskiemu;—Naczelnikowi wydziału Dochodów Niestałych, Referendarzowi Stanu Szczerbińskiemu;—Prezesowi Komisyi Centralnej Likwidacyjnej, Radcy Stanu Siennickiemu; — Sędziom Sądu Najwyższej Instancyi: Dembowskiemu i Tokarskiemu;—Sędziemu tegoż Sądu i Prezesowi Sądu Kryminalnego gubernii Mazowieckiej i Kaliskiej Poklękowskiemu; Prezydującemu w Prokuratoryi Jeneralnej, Referendarzowi Stanu Rogozińskiemu; — Pisarzowi Aktowemu Królestwa, Bandtkiemu;—Pełniącemu obowiązki Administratora Xięztwa Łowickiego, Botwince.

Order Św. Włodzimierza 4 klassy. Referdarzom przy Radzie Stanu: Wojciechowskiemu, Minassowiczowi i Chyliczkowskiemu;—Młodszemu Pomocnikowi Naczelnika Wydziału w Kancellaryi Namiestnika, Assesorowi Kollegialnemu Ponomarewskiemu Swiderskiemu; — z Izby Obrachunkowej Pełniącemu obowiązki Radcy Krzyżanowskiemu; i Naczelnikowi wydziału Buchhalteryi Zuberbierowi;—Naczelnikowi Wydziału rysownictwa w Heroldyi Królestwa, Lexowi; — Adjutantowi Dyrektora Komunikacyi Lądowych i wodnych w Królestwie, Sztabs-kapitanowi Kellerowi; — Radnemu Urzędu Municypalnego miasta Warszawy Królikowskiemu; — Pisarzowi Warszawskiego magazynu Solnego, Radcy Nadwornemu Nestoimskiemu;—Naczelnikowi Kantoru Banku Polskiego Szymanowskiemu;—Członkowi Komisyi Umorzenia długu Krajowego hr. Kwileckiemu; Komisarzom Skarbowym Rządów Gubernialnych: Mazowieckiego, Ziemięckiemu; Kaliskiego, Nieniewskiemu; i Krakowskiego Malawskiemu; — Prezesom Trybunałów Cywilnych: Krakowskiego, Trzetrzewińskiemu; i Podlaskiego, Kuczyńskiemu; — Prokuratorowi Jeneralnemu przy Sądzie Appelacyjnym Hoffmanowi; — Prezesowi Sądu Kryminalnego gubernij: Lubelskiej i Podlaskiej, Ziemięckiemu; — Pisarzowi Sądu Najwyższej Instancyi Zacharkiewiczowi;—Szefowi wydziału w Komisyi Rządowej Sprawiedliwości Radziszewskiemu; — Pełniącym obowiązki Szefów biur w Wydziałach pozostałych po byłej Komisyi Rządowej Wojny: Grefenowi; Korabiewskiemu, i Koitkowskiemu;—Radcy Budowniczemu w Komisyi Rządowej Przychodów i Skarbu Schützowi;—Prezydentowi miasta Kielc, Betcherowi.

Order Św. Anny s koroną Dyrektorowi wydziału Przemysłu i Handlu w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Radcy Stanu Bończy-Brujewiczowi; — Inspektorowi Jeneralnemu Korpusu Komiiyi Lądowych w Królestwie, Pułkownikowi Berskiemu; — Naczelnikowi wydziału Dóbr i Lasów w Komisyi Rządowej Przychodów i Skarbu, Referendarzowi Stanu Gumińskiemn; — Dyrektorowi Banku Polskiego, Radcy Dworu Engelhardtowi; — Vice-Prezesowi Sądu Appellacyjnego Paprockiemu.

Order Św. Anny 2 klassy bez korony. Dyrektorowi Kancellaryi Przybocznej Namiestnika, Radcy Stanu Eliaszewiczowi; Podsekretarzowi Stanu przy Radzie Administracyjnej Le Brun; Naczelnikowi Wydziału w Kancellaryi Namiestnika, klassy V Markiewiczowi; Urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy Namiestniku Królestwa, Refendarzowi Stanu Niepokojczyckiemu; Jeneralnemu Inspektorowi Kommunikacyi Lądowych i Wodnych w Królestwie, Podpułkownikowi Inżenieryi tychże Komunikacyj Urbańskiemu; Sędziemu Appellacyjnemu Dziedzickiemu, Naczelnikowi wydziału w Kuratoryi Okręgu Naukowego Warszawskiego Suffczyńskiemu; Dyrektorowi Jeneralnemu Loteryi; Referendarzowi Stanu Wernerowi; Członkowi Komisyi Umorzenia długu Krajowego Pruszakowi; Naczelnikowi Pocztamtu Nadwornego Warszawskiego, Mitkiewiczowi; Prezesom Trybunałów Cywilnych pierwszych Instancyi: Sandomierskiego, Witkowskiemu, i Lubelskiego Podgorskiemu.

Order Św. Anny 3 klassy. Sekretarzowi Redaktorowi Protokołu w języku Polskim w Radzie Stanu Rojewskiemu Sekretarzowi Redaktorowi Protokołu w języku Rossyjskim przy tejże Radzie, Przybylskiemu;—Dziennikarzowi w Kancellaryi Namiestnika, Assesorowi Kollegialnemu Jenczewskiemu; — Buchhalterowi w Najwyższej Izbie Obrachunżowej Dekucińskiemu; — z Komisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych: Assesorowi Sekcyi Prawnej, Augustynowiczowi; — Członkowi Rady Budowniczej Radcy Kollegialnemu Górskiemu; — Szefowi sekcyi wydziału Spraw Duchownych Kamieńskiemu:—Referentowi tegoż wydziału, Radcy Honorowemu Tupalskiemu; — Naczelnikowi wydziału zarządu Policyi Warszawskiej Lubiszowi;—Komisarzom Policyi wykonawczej miasta Warszawy: Igo cyrkułu, Szuwarskiemu; IIgo cyrkułu Zielińskiemu, Dyrekcyi Jeneralnej Towarzystwa Ogniowego: Assesorom: Sosnkowskiemu; Błeszyńskiemu, Kassyerowi Lewandowskiemu;—Inspektorowi Instytutu Alexandryńskiego wychowania panien, Milewskiemu;—Professorowi tegoż Instytutu oraz Akademii Duchownej Rzymsko-Katolickiej w Warszawie, Assessorowi Kollegialnemu Sokołowowi; — Professorowi tejże Akademi Maciejowskiemu; — Członkowi Rady Lekarskiej, Doktorowi Medycyny i Chirurgii Janikowskiemu;—Członkowi Honorowemu Rady Lekarskiej, Doktorowi Medycyny i Magistrowi Akuszeryi Nowickiemu;—Inspektorom Urzędów Lekarskich: gubernij Mazowieckiej i Kaliskiej, oraz Dyrektorowi Komitetu szczepienia ospy, Doktorowi Medycyny i Chirurgii Muszyńskiemu; gubernij Płockiej i Augustowskiej, Doktorowi Medycyny Krzyżanowskiemu, Członkowi Rady Szpitalu Św. Łazarza i Instytutu Głochoniemych w Warszawie, dymissyonowanemu b. wojsk Polskich Pułkownikowi Lepige; — Prezesowi Kollegijum Ewangelickiego, Członkowi Głównej Rady Opiekuńczej zakładów dobroczynnych i Radcy Rady Lekarskiej, Doktorowi Medycyny i Chirurgii Malczowi; — Sekretarzowi Jeneralnemu Rządu Gubernialnego Lubelskiego Radziszewskiemu; Komisarzom Rządów Gubernijalnych: Augustowskiego: Narbuttowi; Krzyżanowskiemu; Kaliskiego, Baronowi Bertrandowi; Krakowskiego, Paprockiemu; — Członkowi Rady Wychowania Publicznego w Królestwie i Dyrektorowi kursów dodatkowych Sumińskiemu; — Dyrektorowi Gimnazyum Warszawskiego na Lesznie Karwowskiemu; Kassyerowi Głównemu kassy Jeneralnej Królestwa Iwanickiemu.

Order Św. Anny 3 klassy. Członkowi Administracyi Rządowej dochodów skarbowych, tabacznych, Duńskiemu;— Inspektorowi leśnemu Krzeczkowskiemu; — Naczelnikowi wydziału w Banku Polskim, Radcy Dworu Dobrowolskiemu; z Kommissyi umorzenia długu krajowego, Członkom: Kellerowi; Dyzmańskiemu; Kontrolerowi Kassyanowiczowi; Radcy Kommissyi Likwidacyjnej, Kolnarskiemu; Pełniącemu obowiązki Naczelnika wydziału w Kancellaryi przybocz-

*

néj Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, Alcyato;— Kommisarzom skarbowym przy Rządach gubernijalnych: Augustowskim, Mackiewiczowi; Podlaskim, Guttmanowi; Sandomierskim, Hejslerowi;—Sędziom Sądu Appellacyjnego: Kosmowskiemu; Bielskiemu; Chądzyńskiemu; Sztanderskiemu; Radcy Prokuratoryi Jeneralnéj Hoffmanowi: — Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym Gubernii Mazowieckiéj i Kaliskiéj Rosińskiemu; — Prokuratorowi przy Trybunale Cywilnym Sandomiérskim Pomorskiemu; Sędziemu Sądu Kryminalnego gubernii Mazowieckiéj i Kaliskiéj Betlejowi; Sędziemu Sądu Kryminalnego gubernii Krakowskiéj i Sandomiérskiéj Borkowskiemu; Sędziemu Pokoju pełniącemu obowiązki Naczelnika Archiwum Głównego Królestwa Bentkowskiemu; — Naczelnikowi stołu w pozostałych po byłéj Kommissyi Rządowéj wojny wydziałach Paszkowiczowi; Pomocnikowi Naczelnika stołu w tychże wydziałach Emichowi; Kommissarzowi Administracyjnemu Rządu Gubernialnego Mazowieckiego Rozwadowskiemu; — Kassyerowi Xięstwa Łowickiego, 9éj Klassy Grejberowi.

Order św. Stanisława 2éj klassy z koroną. Sekretarzowi Kommissyi Instrukcyjnéj w Radzie Stanu, Zielińskiemu; — w Najwyższéj Izbie Obrachunkowéj: pełniącemu obowiązki Radcy, Niewiadomskiemu; Pisarzowi Szczepkowskiemu; Prezesowi Dyrekcyi Jeneralnéj Towarzystwa Ogniowego, Referendarzowi Stanu Czempińskiemu;—Naczelnikowi Komendy ogniowej, w Warszawie, dymissyonowanemu Podpułkównikowi Roboszowi; — Kommissarzowi Obwodu Sieradzkiego Kleszczyńskiemu.

2éj klassy, bez korony: Referendarzowi Rady Stanu Tyklowi; — Urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy Namiestniku, Radcy Dworu Pilipejkowi, — Assessorowi Najwyższéj izby Obrachunkowéj, Luboradzkiemu; w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych: Naczelnikowi Głównemu biura Kontrolli i Rachunkowości Skowrońskiemu; — Dyrektorowi Kancellaryi Kommissyi, Radcy Dworu Starynkiewiczowi, Radcy Prawnemu Tarczewskiemu; Budowniczemu Jeneralnemu i Członkowi Rady Budowniczéj Ritschlowi; Szefowi w biurze Kontrolli i Rachunkowości, Solnickiemu; Pomocnikowi Inspektora Głównego służby zdrowia Rejnhardowi; — Dyrektorowi Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, Radcy Kollegialnemu Oczapowskiemu; — Dyrektorowi Gimnazyum Gubernialnego w Łomży, Radcy Kollegialnemu, Löwenthalowi; — Członkowi Kommissyi umorzenia długu krajowego, Popławskiemu; — Pełniącemu obowiązki Naczelnika Wydziału w Kancellaryi przybocznéj Dyrektora Głównego Przychodów i Skarbu, Lapierre, Sędziemu Najwyższéj Instancyi Mogilnickiemu; — Naczelnikowi Stołu w Wydziałach po byłéj Kommissyi Rządowéj Wojny, Referendarzowi Stanu Gautier; — Kommisarzowi w Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, delegowanemu do urządzenia dobr Xięstwa Łowickiego, Tiede. *(Gaz. Por.)*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn, 30 Września. Z powodu śmierci Xiężny Augusty Dwór przywdział żałobę na trzy tygodnie. Oficerowie lądowi i morscy mają też nosić krepę na lewém ramieniu.

— W *Morning Chronicle* piszą: »Listy z zatoki Wysp, (w Nowej Zelandyi) z d. 25 Maja donoszą że Rządzca Hobson ogłosił wszystkie wyspy Nowej Zelandyi za ziemię angielską, uległą władzy Królowej; nazwawszy główne miasto Durham. Osadnicy w porcie Nicholson zdają się używać wielkiej pomyślności. Proklamacya P. Williams Hobson, Kapitana marynarki Królewskiej, Rządzcy-Namiestnika, wydana pod dniem 21 Maja 1840 głosi, że skutkiem traktatu zawartego przez niego ze wszystkiemi Naczelnikami pokoleń Nowej Zelandyi, wszelkie prawa do wyspy zwanej północną, ustąpione zostały Królowej Jmci W. Brytannii w sposobie zupełnym i bezwarunkowym. Na mocy tego, on, Namiestnik, obwieszcza, że zaczynając od daty traktatu posiadanie całkowite wyspy północnej należy do Królowej Wiktoryi i jej następców na wieczne czasy. Inną proklamacyą, również pod dniem 21 Maja 1840, Rządzca-Namiestnik czyni wiadomo że odebrał rozkaz od Pierwszego Sekretarza Stanu do osad, ustanowienia praw Królowej Jmci do wysp południowych Nowej Zelandyi, zwykle zwanych wyspą Srednią i wyspą Stewart. W skutek tego obwołuje Królową Wiktoryą z Jej następcami na wieczne czasy nieograniczoną Panią wysp Nowej Zelandyi, rozciągających się od 34 stopnia 30 minut szerokości południowej do 47 stop. 10 minut tejże szerokości i od 166 stopnia 5 minut długości wschodniej do 179 stopnia tejże długości.

— Gwałtowny pożar wybuchnął w Dokach Devonport i wielkie sprawił szkody.

— Podług listów z Bombay po 21 Lipca, wyprawa angielska nie była jeszcze stanęła w Kanton.

Paryż, 1 Października. Rosprawy processu Ludwika Napoleona i jego spólników, napełniające nasze gazety, nie wiele przedstawiają interesu. Mimo zapowiedzenie swoje iż niebędzie odpowiadał na żadne zapytania, Bonaparte odpowiedział na wszystkie, jakie mu były zadane. Wczora Sąd izby parów słuchał wniosków Prokuratora jeneralnego i obrony Ludwika przez P. Berryer.

— Wyrokiem Królewskim ministrowi wojny otworzony został nowy kredyt od 51,674,000 franków na część materyalną jego wydziału. Szacują do 150 miljonów inne potrzebne kredyta, które mają być udzielone ministrów i mowią o

pożyczce 500 miljonów mającej się zaciągnąć w rentach 3procentowych.

— Admirał Lalande przybył do Paryża; mianowany on został majorem-jeneralnym, czyli szefem sztabu admirała Dupérré.

— Podług *Courier français* zwołanie izb naznaczone jest na 1 Grudnia.

— Dziś na Giełdzie rozeszły się nowe wieści o wojnie i papiery znowu się poniżyły.

— *Moniteur Algérien* z d. 21 Września zawiera szczegóły nowego zwycięztwa odniesionego nad arabami.

— *Journal des Débats* donosi że Moka została zajęta przez Anglików po opuszczeniu tego miasta przez wojska paszy Egiptskiego.

— Po koszarach wszystkich wojsk, składających załogę Paryża, odczytany został rozkaz dzienny, którym oznajmuje się. że urlopy i uwolnienia, udzielane zwykle 1 Pazdziernika i Stycznia, w tym roku dawane nie będą, ani żołnierzom ani oficerom.

— Powiadają o bliskiém podwyższeniu w rangach 2000 oficerów.

— Pułki artylleryjskie 5 i 7, stojące w Metz, odebrały rozkaz urządzenia każdy po siedm bateryj na stopie wojny. Cztery kompanije 3 pułku inżenjerów, wezwane zostały do Paryża dla uczestniczenia w robotach około warowni. Linija tych warowni będzie się składała ze 100 najmniej bastyonów, około 10 redut i czterech twierdz.

— Gazeta Ateńska pod d. 9 Września donosi, że 4go tegoż m. francuzka eskadra pod dowodztwem viceadmirała Hugon, złożona z 9 okrętów wojennych o dwu i trzech pokładach, i jednego statku parowego, rzuciła kotwicę w małym Greckim porcie Phalero.

— Gazety Paryskie zaprzeczają wiadomości, jakoby Rządy niemieckie zabroniły wyprowadzania koni do Francyi; przeciwnie, kilka już partyj weszło do tego kraju z Niemiec, a do końca Października wszystkie zawarte umowy będą uskuteccznione.

— Długo oczekiwane Pamiętniki P. Gisquet, byłego Prefekta Policyi, wyszły nakoniec z druku. Mają one zawierać wiele ciekawych wyjawień.

Hiszpanija. Kapitaliści Madryccy, zwołani przez juntę dla uczynienia składki na cel opatrzenia jen. Espartero w pieniądze potrzebne dla wojska, złożyli summę 500,000 realów.

Bayonna 22 Września. Deputowani czterech prowincyj Baskich uchwalili na zgromadzeniu opierać się aktom junty tymczasowej Madryckiej. Dwaj deputowani posłani zostali do Walencyi dla ofiarowania Królowej pomocy tych prowincyj i zaproszenia jej do Nawarry. Ciż deputowani mieli udać się do Madrytu dla uczynienia przełożeń juncie, z zagrożeniem powstania na najmniejsze nadwerężenie fueros. Jenerała Espartero, który miał do prowincyj Baskich posłać 20 batajonów dla ich uskromienia, zagrożono, że, jeżeli to uczyni, 40,000 nawarczyków stanie natychmiast pod bronią.

— Mówią że Królowa zamierza przenieść siedlisko Rządu i zgromadzenia kortezów do prowincyj Baskich lub na wyspę Majorkę.

— Kadyx i Sewilla połączyły się z powstaniem Madrytskiem.

Brezylia. *Rio-Janeiro 24 Lipca.* Odbyła się tu, bez krwi rozlewu, rewolucya najważniejsza dla przyszłych losów Brezylii. Dowodzono że Regent Aranjo de Lima, od 11 Marca bieżącego roku rządził nieprawnie, gdyż w tym dniu Xiężniczka Januaria, siostra starsza Cesarza, ukończyła 17 lat i że stosownie do Konstytucyi, najbliższy krewny lub krewna Cesarza, doszedłszy tego wieku, miała objąć rządy. W dniu 18 Lipca b. r. na izbie deputowanych wniesiono obwołanie Cesarza pełnoletnim. Ten wniosek spotkał mocny opór i wzniecił żywe rozprawy, które ciągnęły się jeszcze na posiedzeniu 22go, kiedy w tém odczytany został wyrok Regenta, mianujący ministrem P. Vasconciellos, człowieka w ogólności źle widzianego i odraczający izby do 20 Listopada. Ten wyrok powitany był okrzykami: «Potwarz, zdrada, spisek! Niech żyje pełnoletność Cesarza! *etc.* Wtenczas deputowani w massie, wraz z tłumem ludu, udali się do Senatu, gdzie znajdowało się kilku senatorów i tam postanowiono przepędzić noc na sessyi a nazajutrz ogłosić dójście lat zupełnych Cesarza. Deputacya, złożona z człouków obu izb, udała się do Cesarza z adresem, prosząc iżby objął ster rządu. W skutek tego kroku Regent wydał drugi wyrok, zwołujący na dzień jutrzejszy, 23, zgromadzenie prawodawcze z powodu okoliczności nadzwyczajnych. W nocy z dnia 22 na 23 mieszkańcy z własnego popędu oświecili domy, kapele przebiegały miasto i zewsząd dawały się słyszeć wiwaty. Nakoniec wczora obie izby zebrały się pod prezydencyą margrabi Parangua; o wpół do czwartej Cesarz, siedząc na tronie, wykonał przysięgę przepisaną przez Konstytucyą i pierwszym aktem jego władzy były mianowanie nowego gabinetu. Oto są jego członkowie: minister Spraw Wewnętrznych Antonio Carlos Ribeira de Andrada Macha do e Silva — Skarbu Martino Francisco Ribeira de Andrada — Sprawiedliwości Antonio Paulino Limpo de Abreo — Spraw zagranicznych Aureliano de Souza e Oliviera Continho — Wojny Francisco de Paulo Curalcanti de Albuquerque — Marynarki Antonio Francisco de Paula Hollarde Cavaleante de Albuquerque.

Medyolan. 10 Września okropna burza panowała w naszém mieście; grad nadzwyczajnej wielkości w jednej chwili wybił szyby i połamał dachy na wszystkich domach.

Wspaniały kościoł del Duomo mocno został uszkodzony; dwoje ludzi utraciło życie.

Turcya. Dostrzegacz Austryacki daje nowiny z Konstantynopola po 16 Września. W skutek oporu Mehemeta-Ali, Sułtan 14 b. m. postanowił złożyć go z urzędu Vice-Króla Egyptu i polecił tymczasowo rządy tej prowincyi Izzetowi-paszy, z St. Jean d'Acre, mianowanemu razem Seraskierem Syryi. Złożenie z urzędu zostało oznajmione Mehemetowi listem W. Wezyra i ogłoszone w gazecie tureckiej.

— Podług wiadomości z Hercogowiny twierdza Stolacz, w przeszłym Sierpniu została do szczętu zniszczona. Piorun uderzył w skład prochu, którym warownie i 15 pobliskich domów wysadziło na powietrze, 6 ludzi utraciło życie a 15 odniosło rany. Godna uwagi, że też same zapasy prochu były już raz rażone piorunem na okręcie który je przywiozł, ale przez szczególny traf piorun wpadłszy do okrętu, jeden tylko jaszczyk zapalił ze 606 jaszczyków i beczek prochu, razem związanych.

Nowy-York. Niemcy tu zamieszkali chcieli dać serenadę dla swojéj spółziomki, panny Elssler; ale lud rzucił się z kijami na muzyków i rozpędził serenadę.

NAJPOZNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Londyn, 3 Października. Królowa i Jej małżonek wyjechali z Windsor do Claremont, gdzie zabawią do czasu pogrzebu Xiężny Augusty. Wiadomość, jakoby ta xiężna zapisała swoją fortunę dzieciom Króla Hanowerskiego okazała się mylną; testamentu nieznaleziono.—Pożar w dokach w Devonport zniszczył stary okręt *Talavera* od 72 dział, fregatę *Imogene* od 36, i znaczne zapasy. Szczęściem zatrzymany został w chwili kiedy miał ogarnąć ogromne składy potrzeb okrętowych na summę przeszło 5 miljonów funtów. Kilka drogich pamiątek, jako bandera admirała Nelsona, i t. p. zgorzały. Pożar przypisują umyślnemu podpaleniu. — Xiążę Albert, dla widzenia się z umierającą Xiężną Augustą odbył podróż drogą żelazną, do Clarence-house najprędszą z dotąd znanych; po mili angielskiej ubiegał na minutę. Xiążę dziękował dyrektorowi drogi za taki pośpiech, ale na powrot prosił iżby go powolniej wieziono.

Paryż, 3 Października. «Moniteur Universel» ogłosił wczora następne depesze telegraficzne:

Marsylia, 1 Paźdz. o 1½ godz.

Konsul francuzki, do P. Prezesa Rady.

Malta, 27 Września.

«Okręt *Promethée*, który odszedł z Beyrouth 20 Wrześ. przywiozł wiadomość że po dziewięciodniowym bombardowaniu, które obróciło miasto w perzynę, egypcyanie opuścili je w nocy, a wojska sprzymierzone zajęły.

«Okręt *Oriental*, który wypłynął z Alexandryi 24 Wrz., donosi, że firman o złożeniu Mehemeta-Ali z urzędu, był mu oznajmiony 21 tegoż m. przez konsulów czterech Mocarstw, którzy niezwłocznie potém spuścili swoje flagi i udali się na swoje okręty.»

Szef służby morskiej do P. Ministra Marynarki.

Marsylia, 1 Października o 3½ godz. wiecz.

«Pakiebot angielski *the Eagle* przywiozł gazetę z Malty, w której piszą że Beyrouth został obrócony w perzynę przez flotę angielską, że 7500 ludzi wojska angielskiego, austryackiego i tureckiego wylądowało i stanęło obozem pod tém miastem, i że Ibrahim-pasza, znajdujący się o dwie godziny drogi od przednich straży, gotował się attakować nieprzyjaciela i czekał na posiłki. Alexandrya jest blokowana.»

Pierwsza z tych depeszy sprawiła nieopisane przerażenie na Giełdzie; papiery 5procentowe spadły o 3 franki 10 centimów, a 3procentowe o 4 frank. dziś nieco się poprawiły.

Dziś Monitor zawiera depeszę telegr. od marszałka Valée, donoszącą o nowém zwycięztwie nad Abdel-kaderem. Rozprawy w procesie Ludwióa Napoleona ukończyły się. Dziś sąd był na namowie; jutro zapewne wyrok będzie wiadomy.—Nic ważnego w Hiszpanii nie zaszło; wszystkie większe miasta połączyły się z Madrytem; niecierpliwie czekają co przedsięwezmie Espartero w obecném przesileniu.

Turcya. Eskadra angielska, przejmując wszelkie dowozy do Syryi i zabierając okręty ładowne zapasami, ogłodziła armiją egyptską, w której wielki panuje niedostatek. Ibrahim-pasza chciał lądem z Kairu sprowadzać żywność i potrzeby wojenne, ale zrzekł się tego, gdyż karawana, idąc brzegiem morza, wpadłaby niechybnie w ręce anglików, a ciągnąc przez góry, byłaby przez trzy miesiące w drodze.

Alexandrya, 6 Września. 31 Sierpnia odebrano tu wiadomość o zajęciu Moki przez anglików. Po wyjściu wojsk egyptskich europejczycy tu osiedli, a między nimi konsul angielski, zostali zelżeni przez arabów i konsul, spuściwszy flagę, zażądał pomocy od dowódzcy załogi angielskiej w Aden.

Stuttgardt, 2 Października. Król Jmć Wirtembergski wrócił do téj stolicy. — Reskryptem z dnia 20 Września, J. K. Mość podwyższył wielu wojskowych w rangach; w ich liczbie xiążę Hieronim de Montfort, mianowany został pułkownikiem.

(*Journ. de S. P. G. P. Psz. Półn.*)

Печатать позволяется: С.-Петербургъ. Октября 3-го 1840. *П. Гаевскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.